PŘÍRUČKA
LOKÁLNÍ TOPENIŠTĚ

Krajský úřad Středočeského kraje
Zborovská 11, 150 21 Praha 5
www.stredoceskykraj.cz

Středočeský kraj

Vydání ze dne 5. 11. 2026

Zpracoval: Odbor životního prostředí a zemědělství
Grafická úprava: Bc. Jana Pospíšilová
Foto: archiv KÚSK, magnific.com, Shutterstock.com, pixabay.com

OBSAH

ČISTŠÍ VZDUCH ZAČÍNÁ DOMA ..... STRANA 5

JAK SPRÁVNĚ TOPIT A KDE SKLADOVAT PALIVOVÉ DŘEVO ..... STRANA 6

JAKÝ JE ROZDÍL MEZI MODERNÍM KOTLEM
NA BIOMASU A STARÝM KOTLEM NA UHLÍ? ..... STRANA 8

KONTROLA DOMÁCÍCH TOPENIŠŤ:
CO MOHOU ÚŘADY KONTROLOVAT? ..... STRANA 8

DOKLADY O PRAVIDELNÉ KONTROLE TECHNICKÉHO
STAVU A PROVOZU KOTLE (KTSP) ..... STRANA 10

ZÁSADY SPRÁVNÉHO VYTÁPĚNÍ ..... STRANA 12

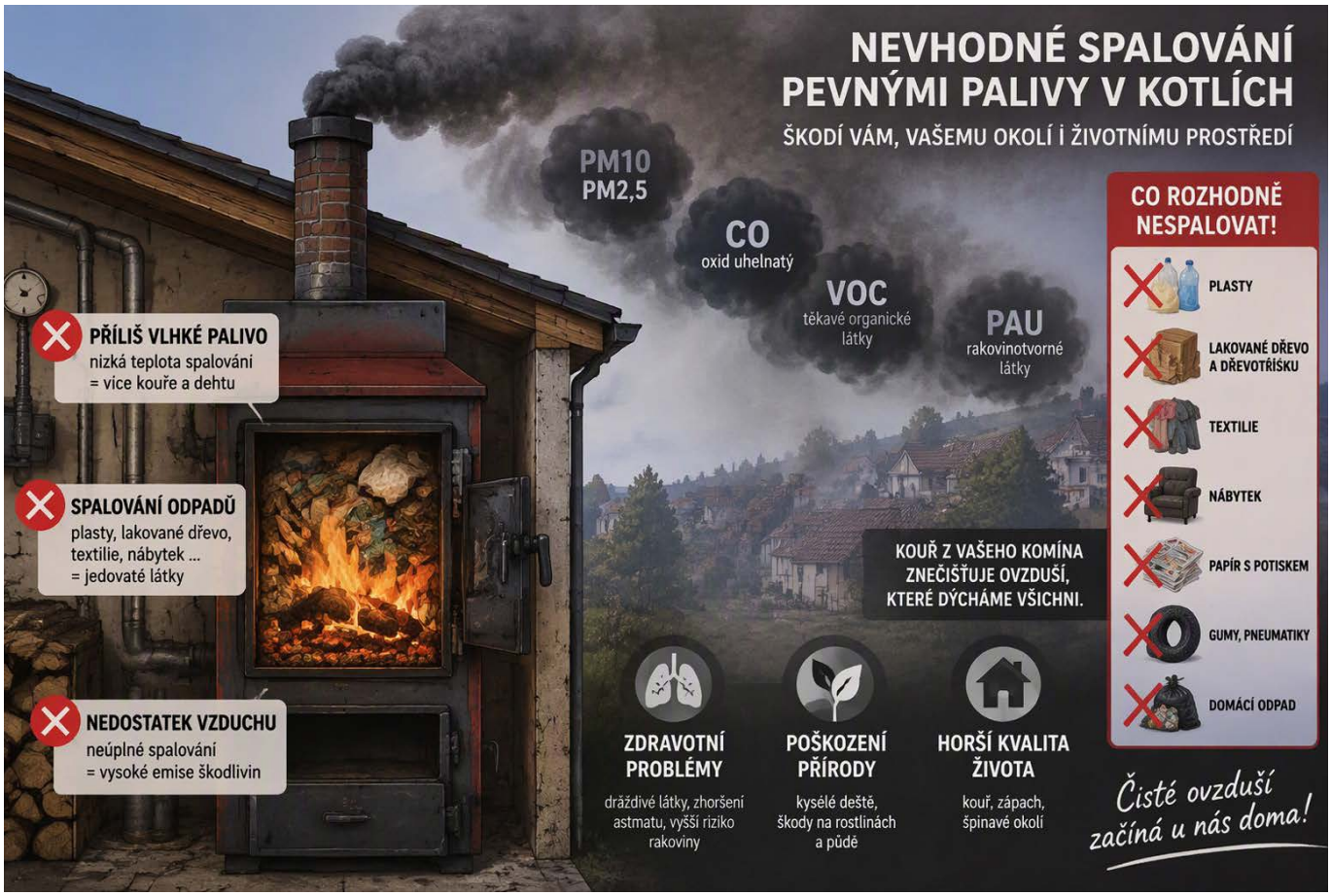
Čistší vzduch začíná doma

S příchodem topné sezóny se opět dostává do popředí téma kvality ovzduší. Málokdo si uvědomuje, že významný vliv na čistotu vzduchu v našich obcích nemají pouze průmyslové podniky nebo automobilová doprava, ale také způsob, jakým vytápíme své domovy. Právě lokální topeniště, tedy kotle, kamna a krby s tepelným příkonem do 300 kW, patří mezi nejvýznamnější zdroje emisí prachových částic a benzo(a) pyrenu v České republice.

Kouř z komína nekončí pouze nad našimi střechami. Znečišťující látky se šíří do okolí a ovlivňují zdraví nás všech. Čistý způsob vytápění je cesta, jak společně žít v lepším prostředí bez škodlivin.

Zásadní je především správný výběr paliva a způsob vytápění. Používání suchého dřeva, kvalitních pelet nebo paliva doporučeného výrobcem topného zařízení vede k účinnějšímu spalování a nižší produkci škodlivin. Naopak spalování mokrého dřeva, nekvalitního uhlí nebo dokonce odpadu způsobuje zvýšenou kouřivost a uvolňování nebezpečných látek do ovzduší.

Jak správně topit a kde skladovat palivové dřevo

Správné vytápění může výrazně snížit produkci škodlivých emisí a současně přinést úsporu paliva. Mezi základní zásady patří:

- používat pouze palivo doporučené výrobcem zařízení,
- spalovat dostatečně vysušené dřevo,
- nikdy nespalovat komunální odpad, plasty nebo chemicky ošetřené dřevo,
- pravidelně čistit kotel, kamna a komín,
- zajistit dostatečný přívod vzduchu pro spalování,
- dodržovat pokyny výrobce při obsluze zařízení.

Odborníci doporučují skladovat palivové dřevo minimálně dva roky v dobře větraném, suchém a zastřešeném prostoru. Dřevo díky tomu hoří účinněji, produkuje méně kouře a přispívá k nižší spotřebě paliva.

SPRÁVNÉ SKLADOVÁNÍ PALIVOVÉHO DŘEVA

Suché dřevo = více tepla, méně kouře, čistší ovzduší

DOBŘE USKLADNĚNÉ DŘEVO = KVALITNÍ VYTÁPĚNÍ

- Skladujte na suchém a vzdušném místě
- Zajistěte dobré proudění vzduchu
- Chraňte před deštěm a sněhem (střecha, plachta)
- Ukládejte dřevo na podklad (palety, hranoly)
- Nechte mezery mezi poleny pro lepší sušení
- Skladujte ideálně 1–2 roky, než dřevo použijete

Dobře uskladněné dřevo je základem efektivního a ekologického vytápění.

SUCHÉ DŘEVO HOŘÍ LÉPE!

SPRÁVNĚ

- suché místo
- ochrana před srážkami
- dřevo na podkladu
- proudění vzduchu
- uložené delší dobu (1–2 roky)

ŠPATNĚ

- dřevo přímo na zemi
- nasáká vlhkostí

- neprodyšně zakryté plachtou
- nemůže vysychat

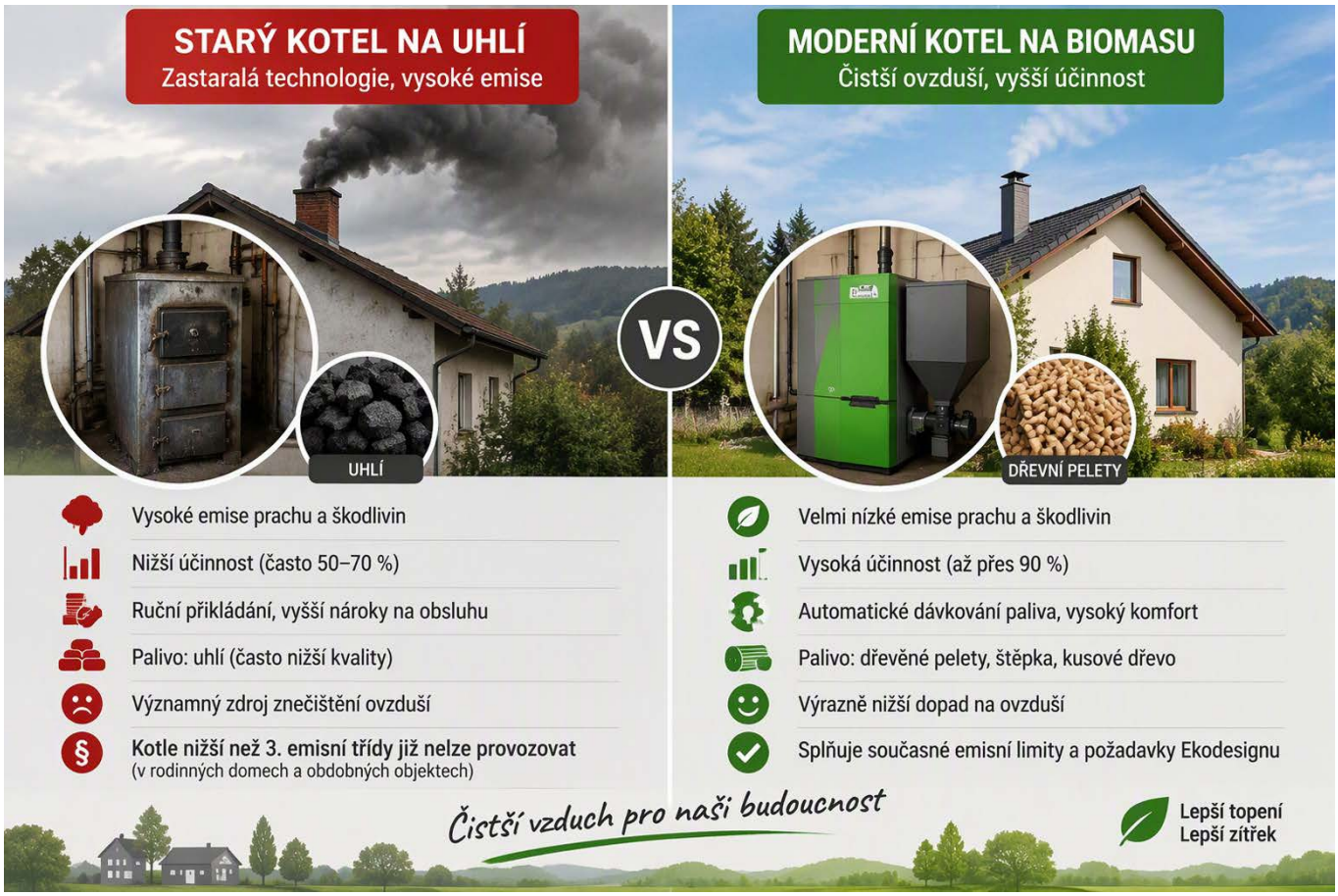
- bez přístřešku
- vystavené dešti a sněhu

Myslete na zítřek – topte chytře!

ČISTŠÍ OVZDUŠÍ
ZDRAVĚJŠÍ DOMOVY
LEPŠÍ BUDOUCNOST

Jaký je rozdíl mezi moderním kotlem na biomasu a starým kotlem na uhlí?

Čistý vzduch není jen o tom, s čím topíme, ale také v čem topíme. Staré kotle na uhlí jsou zastaralé, mají nižší účinnost a produkují velké množství emisí a dalších škodlivin. Oproti tomu moderní kotle na kusové dřevo, dřevěné pelety nebo štěpku jsou komfortnější, ekologičtější a ekonomicky výhodnější.

Kontrola domácích topenišť: co mohou úřady kontrolovat?

Kontrola domácích topenišť je jedním z nástrojů, jak omezit znečišťování ovzduší a zajistit, že jsou kotle a kamna provozovány v souladu se zákonem. Problematiku upravuje zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a kontrolu zdrojů do 300 kW včetně, který slouží jako zdroj tepla pro teplovodní soustavu ústředního vytápění, provádí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností (v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 zákona, zpravidla na základě:

- opakovaných stížností sousedů na kouř,
- podezření na spalování odpadu,
- podezření na provoz nevyhovujícího kotle,
- zjištění porušování povinností podle zákona o ochraně ovzduší.

LOKÁLNÍ TOPENIŠTĚ

Při kontrole se úředníci zaměřují především na:

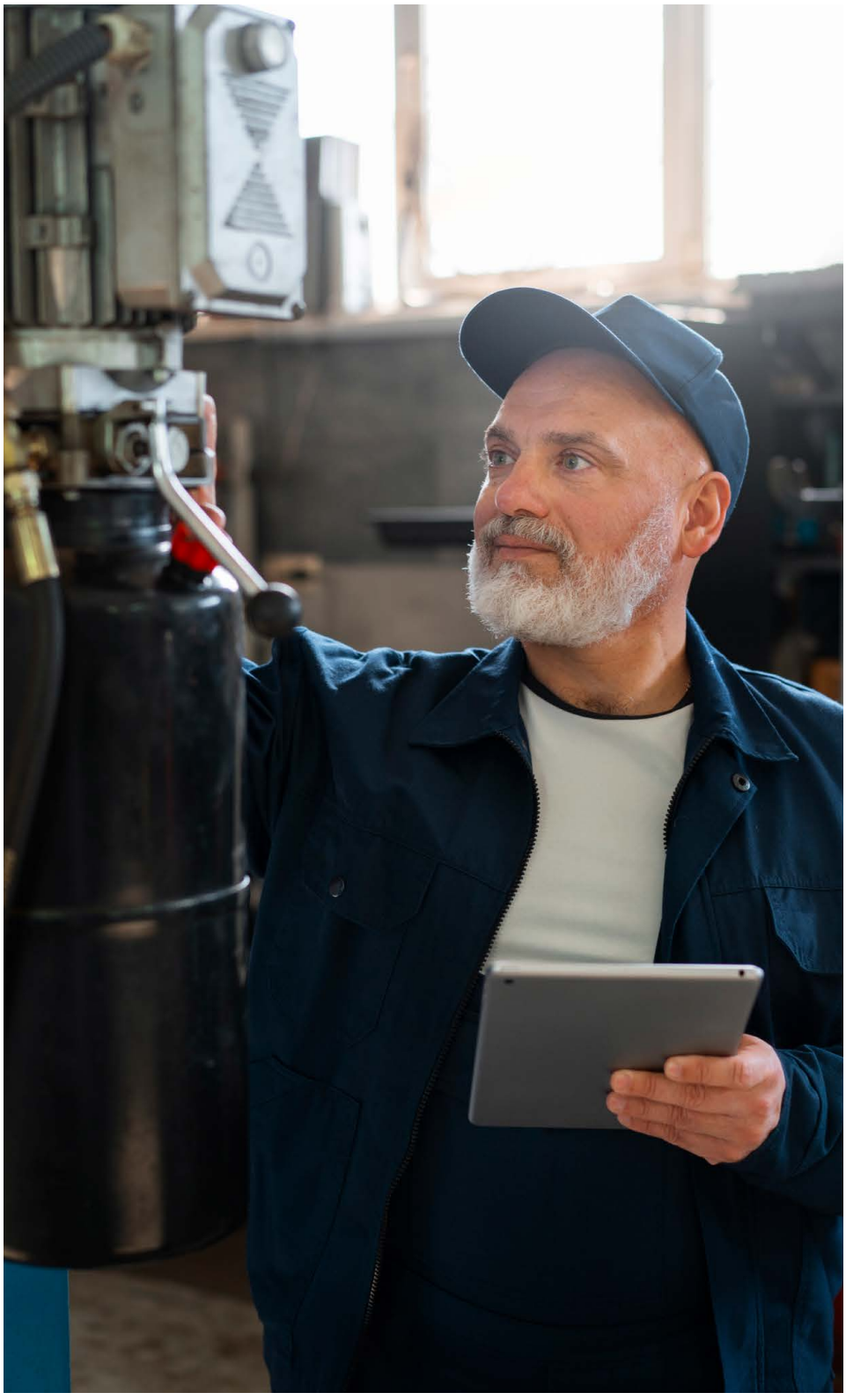
Doklad z provedené kontroly technického stavu a provozu kotle (KTSP) podle § 17 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší.
Ověřuje se, zda provozovatel používá palivo určené výrobcem kotle nebo kamen a zda nedochází ke spalování zakázaných materiálů, například:

- plastů,
- lakovaného nebo impregnovaného dřeva,
- nábytku,
- komunálního odpadu,
- použitých olejů,
- zda je kotel provozován bezpečně,
- zda odpovídá požadavkům zákona,
- zda nejde o zakázaný kotel nižší než 3. emisní třídy (od 1 září 2024 je zakázán provoz kotlů na pevná paliva 1. a 2. emisní třídy), třídu kotle je možné zjistit ze štítku kotle nebo z návodu k použití, případně ji sdělí pracovník, který provádí pravidelnou kontrolu technického stavu a provozu kotle.
- zda byl pravidelně servisován a kontrolován
- doklad o odkládání komunálního odpadu na místa k tomu určená
- doklad o nákupu či jiném nabytí odpovídajícího paliva
- analýza vzorku popela.

Doklady o pravidelné kontrole technického stavu a provozu kotle (KTSP)

Provozovatel kotle na pevná paliva o příkonu 10 až 300 kW, který je napojen na teplovodní soustavu ústředního vytápění, musí zajistit kontrolu technického stavu a provozu nejméně jednou za 3 roky. Kontrolu může provádět pouze odborně způsobilá osoba (OZO) proškolená výrobcem kotle.

Během KTSP technik kontroluje například:

- technický stav kotle,
- správnost provozu zařízení,
- používané palivo,
- stav bezpečnostních prvků,
- nastavení spalování,
- plnění požadavků zákona o ochraně ovzduší.

Od 1. ledna 2020 byl nově zaveden Integrovaný systém plnění ohlašovaných povinností (ISPOP) pro povinné nahlašování výsledků kontrol lokálních topenišť, do kterého musí OZO do 60 dnů od provedení kontroly nahlásit údaje o výsledku kontroly v rozsahu, který stanoví Vyhláška č. 415/2012 Sb. o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší.

LOKÁLNÍ TOPENIŠTĚ

Sankce za neprovedení kontroly

Přestupku se dopustí provozovatel stacionárního zdroje, pokud neprovede pravidelně nejméně jednou za tři roky prostřednictvím OZO kontrolu technického stavu a provozu tohoto spalovacího stacionárního zdroje nebo nepředloží na vyžádání obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností potvrzení o provedení této kontroly. Pokud **fyzická osoba (nepodnikající běžný občan) na výzvu obecního úřadu obce s rozšířenou působností (ORP) nedoloží platný doklad o této kontrole lze uložit pokutu do výše 20 000 Kč, právnické nebo podnikající fyzické osobě pokutu až do výše 50 000 Kč.**

Středočeský kraj prostřednictvím svého Odboru životního prostředí a zemědělství informuje občany o zásadách správného vytápění. Ve zveřejněných materiálech upozorňuje, že vytápění pevnými palivy patří mezi nejvýznamnější zdroje emisí prachových částic PM10 a PM2,5 a benzo(a)pyrenu. Kraj zároveň distribuuje příručku „Jak správně topit a ušetřit“, která poskytuje praktické rady pro domácnosti.

Dostupné z:
https://stredoceskykraj.cz/web/zivotni-prostredi/ovzdusi-jaktopit

Dodržování zásad správného vytápění představuje významný přínos jak z hlediska ochrany ovzduší, tak z pohledu hospodárného provozu spalovacích zdrojů. Používání kvalitního a dostatečně vysušeného dřeva umožňuje efektivnější průběh spalovacího procesu, vyšší využití energetického potenciálu paliva a současně omezuje tvorbu sazí a dehtových usazenin v kotli i spalinových cestách. Pravidelná údržba, čištění a kontrola technického stavu topného zařízení přispívají ke zvýšení jeho energetické účinnosti, prodloužení provozní životnosti a zajištění bezpečného provozu. Správně provozovaný a udržovaný zdroj tepla tak vede ke snížení spotřeby paliva, omezení emisí znečišťujících látek a celkovému zlepšení kvality ovzduší v místě i širším okolí.

Zásady správného vytápění

Dodržování těchto zásad přispívá k čistšímu ovzduší, nižší spotřebě paliva a bezpečnému provozu.

POZNÁMKY: